

Dosar nr. 3r-172/23
2-21164601-01-3r-29062023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: V. Chisilița)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: Gh. Mîra, I. Dutca, D. Băbălău)

DECIZIE

11 octombrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Complet de judecată, în componența:

Președinte, judecător
judecători

Aliona Miron
Mariana Pitic
Ion Malanciuc

examinând recursul depus de Roman Baracu,
în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Roman Baracu împotriva Serviciului Fiscal de Stat cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil,
împotriva încheierii din 30 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a declarat inadmisibil apelul înaintat de Roman Baracu, pe motiv că, motivarea apelului a fost depusă după expirarea termenului prevăzut de art.232 alin.(2) din Codul administrativ,

c o n s t a t ă :

La data de 08 noiembrie 2021, Roman Baracu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Fiscal de Stat cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil (f.d. 2-3).

Prin hotărârea din 06 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a respins acțiunea în contencios administrativ înaintată de Roman Baracu împotriva Serviciului Fiscal de Stat cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil, ca neîntemeiată (f.d. 115).

La data de 04 ianuarie 2023, Roman Baracu, prin intermediul poștei electronice, a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 06 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d. 117-118).

Iar, la data de 18 mai 2023, Roman Baracu, prin intermediul poștei electronice, a prezentat motivarea apelului împotriva hotărârii din 06 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d. 141-143).

Prin încheierea din 30 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău s-a declarat inadmisibil apelul înaintat de Roman Baracu împotriva hotărârii din 06 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, pe motiv că, motivarea apelului a fost depusă

după expirarea termenului prevăzut de art.232 alin.(2) din Codul administrativ (f.d. 149-152).

La data de 21 iunie 2023, Roman Baracu a depus recurs împotriva încheierii din 30 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat anularea încheierii instanței de apel și emiterea unei decizii prin care se anulează Decizia SFS nr.367/01 din 17 august 2021 asupra cazului de încălcare a legislației și Decizia nr. 645/312 din 07 octombrie 2021 pe margine contestației, emise de către Serviciul Fiscal de Stat (f.d. 156).

În motivarea recursului, recurentul a invocat că încheierea instanței de apel este ilegală și pasibilă de a fi casată, or instanța de apel a aplicat în exclusivitate prevederile Codului administrativ, astfel nu a avut posibilitatea de a participa ca parte în proces, fiindu-i îngrădit dreptul la justiție.

Conform art. 241 alin. (1) din Codul administrativ, încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărîre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.

Iar, în conformitate cu art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Curtea de Apel Chișinău a adoptat încheierea contestată la 30 mai 2023, fiind notificată recurentului la data de 06 iunie 2023, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică, anexat la actele cauzei (f.d. 153).

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că Roman Baracu s-a conformat prevederilor legale și a respectat termenul instituit de legiuitor la articolul 242 din Codul administrativ, pentru demararea căii de atac în ordine de recurs.

Prin prisma art. 191 alin. (5) lit. b) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva hotărârilor, a deciziilor și a încheierilor curților de apel.

Conform art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

La data de 29 iunie 2023 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Serviciului Fiscal de Stat copia recursului depus de Roman Baracu împotriva încheierii din 30 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 162).

Respectiv, la data de 30 iunie 2023, prin intermediul poștei electronice, Serviciul Fiscal de Stat a depus referință la recursul lui Roman Baracu, prin care a solicitat respingerea acestuia (f.d.164-170).

Studiind actele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de recurentul Roman Baracu împotriva încheierii din 30 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău urmează a fi respins cu menținerea încheierii contestate.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Actele cauzei denotă că, la data de 08 noiembrie 2021, Roman Baracu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Fiscal de Stat cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil (f.d. 2-3).

Prin hotărârea din 06 decembrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a respins acțiunea în contencios administrativ înaintată de Roman Baracu împotriva Serviciului Fiscal de Stat cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil, ca neîntemeiată (f.d. 115).

La data de 04 ianuarie 2023, Roman Baracu, prin intermediul poștei electronice, a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 06 decembrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d. 117-118).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, copia hotărârii motivate din 06 decembrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost expediată la data de 13 aprilie 2023 în adresa lui Roman Baracu, la adresa de e-mail: r.baracu@mail.ru, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică, anexat la materialele cauzei (f.d. 129), și la aceeași dată, Roman Baracu, de la adresa de e-mail: r.baracu@mail.ru, a confirmat recepționarea acesteia, prin expedierea unui răspuns cu următorul conținut: „Recepționat !” (f.d. 130).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție subliniază că Roman Baracu, a indicat adresa de e-mail: r.baracu@mail.ru, la depunerea cererii de chemare în judecată, a cererii de apel nemotivat, dar și a prezentului recurs ca mijloc de comunicarea cu instanțele de judecată, expediind nemijlocit cererile în adresa instanțelor de judecată, prin intermediul e-mail-ului: r.baracu@mail.ru.

Conform art. 97 alin. (1) și alin. (3) lit. d) din Codul administrativ, notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod. Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: notificare prin poșta electronică sau prin mijloace electronice de comunicație dedicate.

În corespundere cu art. 110¹ alin. (1) din Codul administrativ, notificarea prin poșta electronică la adresa electronică a persoanei care urmează a fi notificată se efectuează prin transmiterea înscrisului de notificat în formă de document electronic, cu aplicarea semnăturii electronice de persoana responsabilă din cadrul autorității publice. Notificarea prin poșta electronică se efectuează dacă adresa poștală a fost indicată prealabil de persoana notificată. Notificarea prin poșta electronică este echivalentă cu notificarea de substituie prin introducerea în cutia poștală.

Prin urmare, ținând cont de circumstanțele faptice reținute și prevederile legale citate supra, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că hotărârea motivată din 06 decembrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost notificată efectiv recurentului.

Subsecvent, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție învederează că hotărârile instanțelor judecătorești, pronunțate de judecătorii și de curțile de apel, sunt transferate din Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor pe portalul național al instanțelor de judecată, în regim real (pct. 7 – 8 și 17 din Regulamentul privind modul de publicare a hotărârilor judecătorești pe portalul național al instanțelor de judecată și pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, aprobat prin hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 658/30 din 10 octombrie 2017).

Potrivit acestor prevederi, scopul existenței portalului național al instanțelor de judecată îl constituie susținerea unui mediu informațional virtual și accesibil pentru cetățeni. Informațiile publicate pe portalul național al instanțelor de judecată și pe

pagina web a Curții Supreme de Justiție includ lista cauzelor fixate pentru judecare, hotărârile instanței de judecată, citațiile în fața instanței și alte informații relevante pentru justițiabili.

Astfel, din informația plasată pe portalul național al instanțelor de judecată rezultă că hotărârea motivată din 06 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost publicată pe portalul național al instanțelor de judecată la data de 14 aprilie 2023.

Prin urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, a utilizat mijloacele corespunzătoare de comunicare, ce ar asigura notificarea copiei hotărârii motivate din 06 decembrie 2022 recurentei.

Conform art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că termenul de prezentare a motivării apelului în baza art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, fiind de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate, a început să curgă pentru Baracu Roman, de la 14 aprilie 2023 și ținând cont de regulile de calculare a termenelor de procedură stabilite de Codul de procedură civilă ar fi expirat la data de 15 mai 2023, zi de luni.

În conformitate cu art. 236 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, potrivit prevederilor art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Raportat la cele expuse supra, este cert că legiuitorul a prevăzut depunerea apelului separat de motivarea acestuia, respectiv, termenul de declarare și cel de prezentare a motivării apelului curg din momente diferite, și anume: în temeiul art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate, sub sancțiunea art. 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ – motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2).

Însă, distinct acestor circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că motivarea apelului împotriva hotărârii din 06 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost prezentată de către Roman Baracu, prin intermediul poștei electronice la data de 18 mai 2023, fără a solicita repunerea în termenul de prezentare a motivării apelului (f.d. 141).

În circumstanțele reținute supra, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează ca fiind corectă soluția instanței de apel de declarare a apelului depus de către Roman Baracu ca fiind inadmisibil.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reamintește recurentului că importanța termenelor procedurale este dictată de faptul că ele determină regimul

temporar optimal pentru realizarea justiției, mobilizează cercetarea cauzei, totodată contracarează urgentarea nejustificată a realizării drepturilor și obligațiilor procesuale, reprezentând instrumentul prevenirii de către participanții la proces de a se folosi cu rea-credință de drepturile sale procedurale.

Respectiv, exercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

Ținând cont de cele stabilite supra, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că în interiorul termenului cuprins între 13 aprilie 2023, data când a fost comunicată hotărârea motivată recurentului și 15 mai 2023, termenul limită de prezentare a motivării apelului, acesta a dispus de suficient timp pentru a întocmi și depune la Curtea de Apel Chișinău motivarea cererii de apel.

În corespundere cu prevederile art. 24 alin. (1) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Bună-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, ori termenul de apel este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea lui atrage după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

Prin urmare, nerespectarea termenului de depunere a motivării apelului se datorează în exclusivitate comportamentului pasiv al recurentului Roman Baracu, care trebuia să dea dovadă de responsabilitate și atitudine activă, folosindu-se cu bună-credință de drepturile și obligațiile procedurale.

Reieșind din cele expuse, se constată temeinicia încheierii instanței de apel, deoarece recurentul Roman Baracu nu a prezentat motivarea apelului în termenul stabilit de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, fapt pentru care survin consecințele prevederilor art. 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că soluția instanței de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul art. 6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Tot aici, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că potrivit legislației în vigoare, sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Actele cauzei, însă, denotă faptul că, recurentul Roman Baracu nu a întreprins acțiuni concrete de a se informa despre derularea examinării cauzei. Deși, atunci când persoana interesată, în speță – Roman Baracu, inițiază o astfel de cauză în contencios

administrativ, obligațiile procedurale sunt angajate în mod automat. În calitatea sa de reclamant Roman Baracu avea obligația să îndeplinească actele de procedură în condițiile, ordinea și termenele stabilite de lege sau de judecător, să își probeze pretențiile, să contribuie la desfășurarea fără întârziere a procesului, urmărind, tot astfel, finalizarea acestuia.

În context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție amintește că art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. Curtea a relatat însă în practica sa constantă că „dreptul la o instanță” nu este absolut. În această privință, Curtea Europeană, în mai multe cauze de acest gen, nu exclude niciodată ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac [cauza Bacev vs fosta Republică Yugoslavă a Macedoniei; Kemp vs Luxembourg; Diaz Ochoa vs Spaniei], în care înalta Curte a arătat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea din 30 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău este adoptată în conformitate cu legislația în vigoare, cu aprecierea completă a tuturor probelor și a circumstanțelor cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție o consideră întemeiată, or, recurentul Roman Baracu nu a întreprins vreo acțiune de a prezenta motivarea apelului în modul și termenul stabilit de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, motiv pentru care Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea contestată.

Conform 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul depus de Roman Baracu și se menține încheierea din 30 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Aliona Miron

Judecători

Mariana Pitic

Ion Malanciuc